

ша – простак, *слоупок* – людина яка душе повільно все розуміє; *КЕП* або *капітан очевидність* – людина, яка каже всім зрозумілі речі; *мужик* – людина з багатими батьками тощо. Крім того, до першого типу належать дієслова на позначення фізичних процесів, що змінили свою семантику та перейшли з фізичної сфери до соціальної. Наприклад, *мовчанка задовбала*, *вирубатися від втоми*, *сікти в комп'ютерах*, *обламати когось*, *стригти фонтани*, *точити хавчик*, *стрельнути бабок*, *крутити колеса*, *рухати поришнями*, *гнати порожняка*, *надавати по чайнику*, *розчехлитись* – прийти до тями ; *кинути* (когось на щось) – обдурити, вкрасти або не віддати щось; *стебатись* – сміятись з когось тощо.

Другу групу сленгових одиниць складають лексеми зі зменшено-пестливим значенням на зразок: *комп'ік* (комп'ютер), *бабулесики* (гроші), *пивасик* (пиво), *тралік*, *тральчик* (тролейбус), *чувачок* (людина), *кіношка* (кінотеатр), *гринька* (гривня) та ін. До цієї групи також належать скорочені або деформовані всупереч загальномовним моделям слова: *універ*, *унік* (університет), *магаз* (магазин), *мікроб* (мікроавтобус), *моцик* (мотоцикл), *адмін* (адміністратор), *адіки* (кросівки фірми «Адідас») та ін.

Третю групу формують переважно дієслова та прикметники, зрідка іменники, смисл яких вкладено в поняття «інтенсивність» та «надмірність»: *злинати*, *здибатись*, *здутись*, *в'їхати*, *відшити*, *відморозити*, *кумарити*, *вишиватися*, *парити*, *припухати*, *приколотися*; *задрати*, *борзий*, *відшиблений*, *прикольний*, *реальний*, *стрьомний*, *тупорилий*, *фіговий*, *шуганий*, *балабол*, *чіткий*, *рівний* та ін. Яскравим зразком цієї групи є лексеми на позначення процесу говоріння, наприклад: *базарити*, *тріщати*, *триндіти*, *тріпатися*, *торочити*, *терти*, *бакланити*, *гутарити*, *каркати*, *варнякати*, *балаболити*, *гнати*, *орати*, *їздити по вушам*, *точити лясси* та ін.

Отже, молодіжний сленг – це, перш за все, своєрідний словесний код, складник молодіжної культури та мислення, результат молодіжної мовотворчості.

Винник А. В.
НТУ «ХП»

НІМЕЦЬКІ ЗАПОЗИЧЕННЯ В УКРАЇНСЬКІЙ МОВІ

Історія нашої країни дуже багата, це ж саме можна сказати і про українську мову. Шлях її творення і становлення був дуже довгий і тер-

нистий. І зрозуміло, що вона містить у собі дуже багато запозичених іншомовних слів. Одним з багатьох джерел є німецька мова.

Германізм (від лат. *Germanus* – германський) – слово, його окреме значення, вислів тощо, запозичені з німецької мови (чи інших німецьких мов) або перекладені чи утворені за її зразком. Є дуже багато прикладів таких слів. І шлях їх творення дуже цікавий: окремі лексичні, морфологічні, синтаксичні елементи «протягом тривалого часу адаптувалися до системи української мови», стали її складовою частиною.

Вивчення німецьких запозичень має свою довгу історію, але проблема у тому, що праць, в яких аналізують це явище, замало. Найяскравіші представники, що вивчали дане явище – це Є. С. Тимченко, І. Шаровольський, Д. Шелудько, Р. Смаль-Стоцький, О. Пророченко та ін. І. Шаровольський відзначає внесок О. Потебні, який поділив запозичення на дві групи: запозичені через польську та словацьку мову, та запозичені через російську. Але у статті В. В. Скачкової про деякі наслідки семантичного засвоєння німецькомовних лексичних запозичень автор зазначає, якщо розподілити німецькомовний лексичний матеріал, який входить до складу сучасної української літературної мови, на групи з точки зору семантичних змін, то чітко розрізняються дві значні групи слів. Перша група складає ті лексичні запозичення, які мають однакове значення як у мові-джерелі, так і у мові-реципієнті, наприклад: *верстак, краватка, шлейф, шпинат і т.п.* До другої ж групи належать слова, які в українській мові семантично змінювались. Найчастіше першу групу запозичень формують вузькоспеціальні терміни (наукові) і широкі (побутові). Більшою мірою це назви предметів і явищ, пов'язаних з людиною та її побутом, та назви суспільно-політичних понять (пов'язані з релігією, морська та військова термінологія, наприклад: *єфрейтор, штаб і т.п.* Другу ж групу становлять багатозначні слова, що характеризують велику кількість галузей, наприклад: *штатив, матриця, шприц, мольберт і т.п.* Але, слід зауважити, що не всі слова, які перейшли з німецької мови, залишили своє повне значення. Деякі з них було запозичено в одному із значень, з подальшим приєднанням інших, наприклад: *кабінет, футляр та інші.*

Німецькі запозичення можна розглядати також і в іншому напрямку – на фонетичному та морфологічному рівнях. Усім відомо, що слово має дуже зручну особливість: адаптуватись до будь-якої мови. І німецькі запозичення не є винятком. Прикладом є морфологічні зміни, яких вони

знали: втрата артикля, ряду флексій, що сприяло включенню їх у граматичні класи та категорії української мови, зокрема частково змінили рід та число, наприклад: *Waffel* – вафля, *Kugel* – куля та інші. Під час пристосування до фонетичної системи української мови німецькі голосні звуки втрачали такі особливості, як довгота і короткість, носовий характер, відкритість і закритість. Щодо великої кількості німецьких приголосних, то вони зазнали в українській мові повної субституції, тобто заміщення одного звука іншим, звичайно схожим за властивостями та призначенням, наприклад: *Zucker* – цукор, *Locken* – локон та інші.

Німецькі запозичення можна аналізувати з різних боків, тому що і досі дана тема залишається актуальною. Ці слова мали великий вплив на розвиток української літературної мови. Недостатньо вміти тільки правильно вимовляти запозичення, потрібно ще й розуміти їх і вміти ними користуватися. Тому основним завданням даної теми і до сьогодні залишається створення словника запозичених з німецької мови слів.

Вовк Д. В.
НТУ «ХП»

ТЕРМІНИ І ПРОФЕСІОНАЛІЗМИ ТА ЇХ МІСЦЕ В УКРАЇНСЬКОМУ ДІЛОВОМУ МОВЛЕННІ

Сучасна українська мова є багатовіковим надбанням українського народу. Вона створена зусиллями багатьох поколінь. « В мові наша стара й нова культура, ознака нашого національного визнання... І поки живе мова – житиме й народ, як національність.» – відзначив І. Огієнко. Одним із досягнень науки про мову є визнання функціональних стилів на дослідження сфери їх вживання. Кожний стиль має специфічну організацію на лексичному рівні.

Діловому стилю притаманна термінологія, яка утворюється із активної лексики (діловодство, справочинство); запозичується із інших мов (бланк, бюджет); утворюється за допомогою власних слів та іншомовних або із запозичених складників (фотокамера, фототелеграф, фототелетайп) тощо.

Значення термінів зафіксовані у державних стандартах, спеціальних словниках, довідниках. Ось чому терміни і повинні вживатися лише в зафіксованому значенні.